Nr. 119. Poniedziałek, 22. października 1928. Poznań.

RYNEK DRZEWNY I BUDOWLANY

ORGAN DLA HANDLU i PRZEMYSŁU DRZEWNEGO ORAZ BUDOWLANEGO

Rynek Drzewny: Rok X. Rynek Budowlany: Rok I.

PRZETARG.

I Okręgowe Szefostwo Budownictwa w W-wie zamierza sprzedać w drodze nieograniczonego przetargu ofertowego prawo oczyszczenia z zarośli i drzew terenu poligonu artyleryjskiego w Rembertowie.

Przetarg odbędzie się dnia **29. X. 1928 r.** godz. 12-ta w lokalu I Okręgowego Szef. Bud. ul. Przejazd 15.

Szczegółowe warunki przetargu są do nabycia w I Okr. Szef. Bud. w godzinach od 11 do 13 za wyjątkiem soboty i środy.

Z-ca Szefa Budownictwa OK. I.
(—) KISIELEWSKI
Major-inżynier.

1311

Submisja na drewno użytkowe.

Państwowe Nadleśnictwo Kartuzy

poczta i stacja kolej Kartuzy.

sprzeda na ogólnych warunkach sprzedaży drewna wyrobionego obowiązujących w Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu następujące drewno użytkowe z roku gospodarczego 1927/28.

Nr. losu	Leśnictwo	Oddz.	Rodzaj	DŁUŻYCE I. (m³)	DŁUŻYCE II. (m³)	DŁUŻYCE III. (m³)	DŁUŻYCE IV. (m³)	Razem m³	Użytkowe szczapy I	Użytkowe szczapy II	Wałki	Razem	UWAGI odległość od st. kol.
1	Kartuzy	67a	buk	0.86	7 46	6.02	—	14.30	—	—	—	—	Kartuzy 2 klm.
2	„	65	„	6.69	16.64	5.94	—	29.27	—	—	—	—	„ 2 „
3	Kosowo	131a	sosna	—	28.14	65 95	—	94.09	—	—	—	—	Prokowo 3 „
4	„	p c. l.	świerk	—	3.18	30.28	5.46	38.92	—	—	—	—	Prokowo 3—4 „
5	Dzierzążno	280	„	—	18.91	104.08	21.32	144.31	—	—	—	—	Dzierzążno 2 „
6	Dąbrowa	74b	brzoza	—	—	—	—	=	14,—	67,—	—	81,—	Kartuzy 3 „
7	Dzierzążno	83a	„	—	—	—	—	—	—	9,—	—	9,—	Dzierzążno 2 „
8	Kartuzy	64b	„	—	—	—	—	—	5,—	1,—	—	6,—	Kartuzy 1—5 „
9	Bilowo	132f	świerk	—	—	—	—	—	—	—	10,—	10,—	„ 2 „
10	„	140	brzoza	—	—	—	—	—	—	14,—	—	14,—	„ 2 „
11	„	135	świerk	—	—	—	—	—	—	16,-	—	16,—	„ 1—5 „
12	Kosowo	p. c. l.	„	—	—	—	—		—	14,—	4,—	18,—	Prokowo 3—4 „
13	„	„	„	—	—	—	—	—	6,—	18,—	36,—	27,6	„ 3—4 „
14	„	197	„	—	—	—	—	—	—	104,—	—	104,—	„ 3 „
15	Bilowo	154	„	—	—	—	—	—	—	85,—	—	85,—	Kartuzy 1—5 „
16	Sianowo	211f	„	—	—	—	—	—	—	57,—	—	57,—	Prokowo 4 „

Pisemne oferty z napisem „Submisja" na drewno użytkowe należy nadesłać do Nadleśnictwa Kartuzy do dnia **30. października 1928 r.** godz. 11-tej przed południem poczem nastąpi otwarcie ofert w biurze Nadleśnictwa. Cenę podawać należy za 1 m³ wzgl. 1 mp. na każdy los osobno w złotych i jego dziesiętnych w cyfrach i słowami.

Bliższych wyjaśnień co do nowych warunków sprzedaży udziela Nadleśnictwo.

Oferenci winni złożyć wadjum w wysokości 5% ogólnej oferowanaj sumy.

1308 **Nadleśniczy Państwowy.**

Przetarg ofertowy

Na sprzedaż **143.98 m³ materjałów tartych dębowych** z N-ctwa Hrubieszów odbędzie się dnia **30. października** 1928 r. o godz. 12-tej w lokalu N-ctwa w Matczu, poczta Hrubieszów. Materjał będzie przetarty po odbyciu się przetargu wg. wskazówek nabywcy.

Informacji udziela Dyrekcja L. P. w Radomiu oraz N-ctwo Hrubieszów.

Dyrekcja Lasów Państwowych
w Radomiu.

1310

Nr. 119. **Poniedziałek, 22. października 1928.** **Poznań.**

RYNEK DRZEWNY I BUDOWLANY

ORGAN DLA HANDLU i PRZEMYSŁU DRZEWNEGO ORAZ BUDOWLANEGO

OFICJALNY ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁOWCÓW DRZEWNYCH W POZNANIU

OFICJALNY ORGAN GIEŁDY DRZEWNEJ W BYDGOSZCZY

Rynek Drzewny: Rok X. **Wychodzi w poniedziałki, środy i piątki.** **Rynek Budowlany: Rok I.**

PRZEDPŁATA na pazdziernik 1928 r. wynosi: w Poznaniu przy odbiorze w ekspedycji: 4,75 złote. Na pocztach 5,09 złote. Pod opaską wprost z ekspedycji w kraju i w wolnem mieście Gdańsku: 5,50 złote. Pod opaską za granicą (oprócz Gdańska): 6,60 złotych. Numer pojedyńczy kosztuje: w Poznaniu w Ekspedycji 40 groszy. Z przesyłką pocztową w kraju i w wolnem mieście Gdańsku 45 groszy. Zagranicą 50 groszy.

Redakcja, Administracja i Ekspedycja „RYNKU DRZEWNEGO I BUDOWLANEGO": Poznań, Wielkie Garbary 20. Nr. telefonu 1820.
DRUKARNIA: Poznań, Wielkie Garbary 20. Nr. telefonu 3406.
Konta bieżące: P. K. O. 206377 — Bank Handlowy w Warszawie Oddz. w Poznaniu — Bank Przemysłowców Poznań — Bank Pozn. Ziemstwa Kredyt. w Poznaniu.

OGŁOSZENIA: Za tekstem: 20 gr. od miejsca milimetr. (strona czterołamowa). W tekście zaś lub przed tekstem: 55 gr. od miejsca milimetr. (strona dwułamowa). OGŁOSZENIA: Z tabelkami o 30 procent więcej. Przy większych i kilkakrotnych ogłosz. stosowny jest rabat. Dla poszukuj. posad przy jednorazowem ogłoszeniu 30 proc., przy dwurazowem 40 proc. i przy trzyrazowem 50 proc., rabatu. — Każda nowa podwyżka obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia — zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. —

Kwestja dowozu i spławu surowca do tartaków Zachodniej Polski.

Rola zachodnio-polskiego przemysłu tartacznego w ogólno-krajowej produkcji drewna uszlachetnionego nie streszcza się tylko do znaczenia jako ośrodka przemysłowego, który stanowi składową część gałęzi przemysłu narodowego, sięga ona bowiem znacznie dalszych granic.

Przedewszystkiem nie należy zapominać, że jaknajbliższy i bezpośredni kontakt z zagranicznym odbiorcą wywiera poważny wpływ na rozwój stosunków handlowych nietylko w przemyśle, sąsiadującym o miedzę graniczną z krajem importowym, lecz rozwój ten obejmuje całą gałąź przemysłu krajowego.

W ten sposób tartacznictwo Zachodniej Polski staje się cennem ogniwem, łączącem północno - wschodnie i południowe ośrodki produkcyjne z rynkiem niemieckim.

Jest faktem każdemu wiadomym, że istotnie ta najpoważniejsza część krajowego przemysłu drewnoobróbczego, jaką jest tartacznictwo Wielkopolski i Pomorza, posiada należycie wyrobione stosunki z Niemcami oraz swe dawne tradycje w handlu z byłym zaborcą, co tylko umacnia pozycję i znaczenie tego ośrodka w zagadnieniu tak wielkiej wagi, jakiem jest rozwój handlu drzewnego z Rzeszą niemiecką.

Najprostszem zatem wskazaniem z punktu widzenia gospodarczych interesów Polski, jest uwzględnienie przez czynniki miarodajne postulatów tartacznictwa kresów zachodnich.

Jeden z takich naczelnych postulatów traktuje o potrzebie ustalenia kosztów przewozowych na drewno sprowadzane ze wschodu Polski do tartaków położonych w zach. województwach Państwa, na takiej wysokości, żeby przywóz nie obciążał nadmiernie produkcję. Pomimo niższej taryfikacji drewna okrągłego w stosunku do materjałów uszlachetnionych, występuje jeszcze znaczna różnica w kosztach transportu.

Zjawisko to daje w rezultacie ten efekt, że zachodnim tartakom jest wygodniej przenieść się na wschód, niż stamtąd sprowadzać surowiec drogą kolejową, którego koszta transportu wpływają na podrożenie produkcji. Rzecz jasna, że sprawa rozwoju placówek drewno obróbczych w omawianej połaci kraju, nie może być przytłumioną względami, które wypowiadają się za utrzymaniem stawek taryfowych na dotychczasowej wysokości, względnie nawet za ich rewizją „in plus".

Nie trudno stwierdzić, że w ostatnich latach dokonywuje się tą drogą aczkolwiek powolny, lecz zato systematyczny wzrost uprzemysłowienia lasów wschodniej rubieży Państwa, a w związku z tem piętrzą się utrudnienia w dostawie drewna okrągłego dla zachodniego przemysłu tartacznego.

Nie dziw przeto, że proces dowozu surowca drzewnego kolejami ze wschodu na zachód nie zmierza po linji rozwoju. Jeżeli z jednej strony fakt likwidacji zakładów przetwórczych w b. dzielnicy pruskiej na rzecz uprzemysłowienia okręgów leśnych wschodnich województw do pewnego stopnia posiada dodatnie momenty z uwagi na potanienie produkcji, a dzięki temu zwiększa się zdolność konkurencyjna naszych półfabrykatów na rynkach eksportowych, jak również wzrasta opłacalność produkcji surowca, to w przeciwieństwie do tego, groźne niebezpieczeństwo zaniku siły produkcyjnej i w ogólności utraty racji bytu przemysłu tartacznego w zachodniej części kraju, przekształca się w fakt realny.

Dlatego też państwowej polityce drzewnej nie należy w sztuczny sposób przyczyniać się do przenoszenia się przemysłu na wschód, wręcz przeciwnie, obowiązkiem jej jest ułatwienie trudnego położenia tartacznictwa ziem zachodnich. Na tem jednak nie wyczerpuje się poruszona sprawa.

Jakkolwiek przewóz surowca z kresów północno- i południowo-wschodnich, przeważnie uskutecznia się drogą kolejową, to jednak z tej racji nie można bagatelizować kwestję spławu drewna z okolic leśnych bliżej położonych do Wielkopolski i Pomorza.

Przywrócenie znaczenia spławowi, na którym faktycznie wyrósł zachodni przemysł tartaczny, prawdopodobnie nie da się przeprowadzić w całej pełni, jednakowoż byłoby rzeczą możliwą i bardzo wskazaną uruchomić spław w szerszych rozmiarach niż dotychczas, przy pomocy odpowiedniej polityki kredytowej, któraby umożliwiła dłuższe przetrzymywanie kapitału, jaki stanowi spławiany surowiec, oraz na opóźnienie procesu przecierania o czas, niezbędny do technicznego przeprowadzenia spławu.

Rozrost przemysłu drzewnego zachodniej Polski był spowodowany usilnem dążeniem ze strony czynników gospodarczych Niemiec do opanowania całej produkcji drzewnej dorzeczy obu najważniejszych czynników spławu drewna: Wisły i Niemna, których ujścia znajdowały się po stronie niemieckiej.

Wyzyskując w odpowiedni sposób ten, tani transport surowca oraz zabezpieczając go sobie drogą przyjęcia dobrze obmyślanych wytycznych w dziedzinie polityki celnej, stworzyły Niemcy przy ujściach obu tych arterji wodnych, względnie nad dolnemi biegami tych rzek, punkty koncentracji przemysłu, który pracował na dostarczanym z Rosji surowcu.

Wskutek tego został zaszachowany rozwój przemysłu drzewnego w dorzeczach Wisły i Niemna, ponieważ konkurencja niemiecka zabierała surowiec z tych miejscowości, a uniemożliwiała lokowanie produkcji tartacznej pochodzenia rosyjskiego z uwagi na wysokie stawki celne.

Tylko małopolski przemysł drzewny powstał i rozwinął się w ścisłym związku z miejscowemi źródłami produkcji surowca i dlatego jest w chwili obecnej najbardziej dostosowany do normalnej pracy.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 6. marca 1928 r.

O opiece nad zabytkami.

(Dokończenie)

Art. 20. Skarbowi Państwa służy prawo pierwszeństwa nabycia sprzedawanego przez właściciela zabytku ruchomego, bądź nieruchomego, a to na podstawie odpowiednich przepisów dzielnicowych kodeksów cywilnych o pierwokupie (§§ 1072—1079 kod. cyw. austr. i §§ 504—514 kod. cyw. niem.).

Na obszarach, wchodzących w skład właściwości terytorjalnej sądów apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie, stosują się przepisy następujące:

1. właściciel zabytku, zarówno nieruchomego jak ruchomego. może go sprzedać osobie trzeciej jedynie pod warunkiem, że sprzedaż dojdzie do skutku, o ile Skarb Państwa, daiałający przez władzę konserwatorską pierwszej instancji nie kupi tego zabytku od właściciela pod temi warunkami, jakie zostały ustalone w umowie z trzecim nabywcą, a to o ile chodzi o zabytek nieruchomy — w ciągu 2 miesięcy od daty doręczenia przez sprzedawcę powyższej władzy umowy sprzedaży, zawartej przez właściciela z osobą trzecią; o ile chodzi o zabytek ruchomy — w ciągu dni 3 od takiegoż doręczenia;
2. umowa sprzedaży właściciela z osobą trzecią winna być doręczona lub wysłana pocztą, listem poleconym przez sprzedawcę do władzy konserwatorskiej pierwszej instancji najdalej następnego dnia powszedniego po jej zawarciu z nabywcą, a to pod skutkami odpowiedzialności wobec Skarbu pokrycia mu powstałych szkód i strat.
3. sprzedaż osobie trzeciej może nastąpić wówczas, o ile Skarb w terminach, przewidzianych w punkcie 1, nie kupił zabytku od właściciela-sprzedawcy i nie wykonał wszystkich warunków, ciążących na trzecim nabywcy, a przewidzianych w umowie, zawartej przez tegoż ze sprzedawcą;
4. o ile zabytek stanowi przedmiot sprzedaży przymusowej, władza konserwatorska pierwszej instancji winna być zawiadomiona o terminie sprzedaży narówni z wierzycielami i dłużnikiem, a pozatem Skarbowi w tym przypadku prawo pierwszeństwa nie służy.

Art. 21. Zabytki nie mogą być wywożone z granic Państwa Polskiego bez zezwolenia władzy konserwatorskiej pierwszej instancji.

Art. 22. Wymienione w art. 2 przedmioty, przywiezione z zagranicy, przez przeciąg lat pięciu od daty przywozu nie podlegają przepisom niniejszego rozporządzenia.

Art. 23. Zabytek, który utracił swą wartość zabytkową, oraz zabytek, wywieziony zagranicę za zezwoleniem władzy konserwatorskiej zostaje wykreślony z rejestru.

O wykreśleniu z rejestru zabytku nieruchomego należy zawiadomić właściwy oddział Prokuratorji Generalnej celem spowodowania wykreślenia wpisu, o którym mowa w art. 3 ust. 3.

Art. 24. Władze konserwatorskie pierwszej instancji mogą zakazać wszelkich robót, których wykonanie zeszpeciłoby otoczenie zabytku i widok na zabytek lub z zabytku, albo roboty te wstrzymać.

Przepisu powyższego nie należy zastosować, jeżeli zastosowanie go naraziłoby zamierzającego przeprowadzić roboty na niestosunkowo dużą szkodę lub nakład pieniężny.

IV. Wykopaliska i znaleziska.

Art. 25. Właściciele, dzierżawcy lub posiadacze gruntów, na których odkryto wykopaliska lub znaleziska (punkty 14 i 15 art. 2), jak również ci, którzy odkrycia dokonali, i kierownicy robót, podczas których na wykopaliska natrafiono, obowiązani są niezwłocznie zawiadomić o tem władzę konserwatorską pierwszej instancji.

Władza konserwatorska wyda celem zabezpieczenia wykopalisk lub znalezisk stosowne zarządzenia, a w szczególności zarządzić może wstrzymanie robót lub określić sposób ich dalszego prowadzenia.

Art. 26. Poszukiwania archeologiczne i paleontologiczne wymagają zezwolenia władzy konserwatorskiej pierwszej instancji i podlegają jej kontroli.

Art. 27. Zabytki, będące wykopaliskami i znaleziskami, mogą być niezależnie od warunków przewidzianych w art. 18 wywłaszczone na rzecz Państwa, związków samorządowych lub osób prawnych, zajmujących się opieką nad zabytkami, a to na ich prośbę lub za ich zgodą.

Art. 28. Grunty, na których dokonano odkrycia, mogą być dla badań naukowych wywłaszczone lub czasowo przymusowo zajęte na rzecz Państwa, związków samorządowych lub osób prawnych, zajmujących się opieką nad zabytkami, a to na ich prośbę lub za ich zgodą.

Wyjątek stanowią w myśl art. XIV. Konkordatu ze Stolicą Świętą (Dz. U. R. P. z 1925 r. Nr. 72, poz. 501) grunty, należące do kościoła katolickiego.

V. Wywłaszczenie zabytków.

Art. 29. Wywłaszczenie zabytków nieruchomych oraz gruntów, o których mowa w art. 28, odbywa się na zasadzie ogólnych przepisów o wywłaszczeniu nieruchomosci na cele użyteczności publicznej.

Art 30. Wywłaszczenie zabytku ruchomego następuje na mocy orzeczenia władzy konserwatorskiej pierwszej instancji. Orzeczenie należy doręczyć tak właścicielowi jak i posiadaczowi zabytku, na którym ciążą od tej chwili w stosunku do wywłaszczonego zabytku obowiązki zarządcy sądowego.

Art. 31. O ile odszkodowanie nie zostanie określone w drodze dobrowolnej umowy, władza konserwatorska zarządza rozprawę, na którą wzywa właściciela zabytku oraz, o ile wywłaszczenie dokonane jest na

rzecz jednej z osób prawnych, wymienionych w art. 18, 27 i 28, upoważnionego przedstawiciela tejże. Termin rozprawy ogłasza się w dzienniku urzędowym województwa oraz w jednym z dzienników miejscowych.

Osoby, roszczące sobie prawo, mogą zjawić się na rozprawie celem obrony swych interesów co do wysokości odszkodowania i sposobu jego wypłaty lub złożenia do depozytu sądowego.

Art. 32. Dla oceny wartości zabytku władza konserwatorska pierwszej instancji powołuje jednego lub więcej rzeczoznawców na zgodny wniosek stron lub w braku ich zgody według własnego uznania.

Przy ocenie zabytku należy mieć na względzie zarówno wartość w obrocie wewnętrznym, jak i zmniejszenie tej wartości wskutek ograniczeń, wynikających z niniejszego rozporządzenia.

Opinja rzeczoznawców może być pisemna lub ustna. W tym ostatnim wypadku wpisuje się ją do protokółu.

Opinja rzeczoznawców nie ma znaczenia, wiążącego władzę.

Art. 33. Orzeczenie władzy konserwatorskiej określa wysokość odszkodowania i sposób wypłaty, z uwzględnieniem praw osób trzecich (art. 31 ustęp ostatni).

Orzeczenie doręcza się wszystkim interesowanym, którzy wzięli udział w rozprawie.

Art. 34. Z chwilą uskutecznienia wypłaty odszkodowania do depozytu sądowego prawo własności zabytku przechodzi na Państwo lub na osobę prawną, na rzecz której orzeczono wywłaszczenie. Równocześnie władza konserwatorska pierwszej instancji obejmuje lub upoważnia do przejścia zabytku w posiadanie, o ile to w myśl innych przepisów niniejszego rozporządzenia już wcześniej nie nastąpiło.

Właściciel oraz osoby trzecie, które wzięły udział w rozprawie, mogą, o ile czują się pokrzywdzone orzeczeniem o określeniu wysokości odszkodowania, dochodzić swych praw na drodze sądowej w ciągu sześciu miesięcy od dnia doręczenia im orzeczenia.

VI. Postanowienie karne.

Art. 35. Winni niezawiadomienia wbrew art. 13 właściwych władz konserwatorskich o zdarzeniach, które wywarły ujemny wpływ na konserwację zabytków, będą karani grzywną do 300 złotych.

Art. 36. Winny naruszenia przepisów art. 14, 25 ustęp pierwszy i 26 ulegnie karze aresztu do 4 tygodni albo grzywny do 500 zł.

W razie zniszczenia zabytku lub zmniejszenia jego wartości można orzec karę pieniężną do wysokości wartości zniszczonego zabytku lub zmniejszenia jego wartości wskutek uszkodzenia.

Jeżeli winny jest przedsiębiorcą lub kierownikiem robót, można przy powtórnem skazaniu za czyn, przewidziany w niniejszym artykule, orzec pozbawienie prawa wykonywania tego rodzaju robót na czas od 1 miesiąca do roku.

W wypadkach naruszania przepisów art. 25 ustęp pierwszy i art. 26 można orzec konfiskatę zabytku na rzecz jednego z muzeów państwowych.

Art. 37. Winny wznowienia robót wstrzymanych lub prowadzenia robót zabronionych przez władzę konserwatorską lub też prowadzenia robót w sposób inny, niż wskazany przez władzę konserwatorską (art. 12 ustęp pierwszy, 15, 24, 25 ustęp drugi) ulegnie karze aresztu do 6 tygodni albo grzywny do 1000 złotych.

Ustęp drugi i trzeci artykułu 36 stosuje się:

Art. 38. Winny naruszenia przepisu art. 12 ustęp drugi i 19 ustęp pierwszy i drugi ulegnie karze grzywny do wysokości 2000 złotych.

Art. 39. 1. Dziedzic lub legatarjusz, winny naruszenia art. 19 ustęp trzeci, oraz

2. właściciel względnie posiadacz zabytku, winny naruszenia art. 19 ustęp czwarty, ulegnie karze grzywny do 300 złotych.

Art. 40. Winny wywozu lub usiłowania wywozu zabytku z granic Państwa bez zezwolenia, wymaganego niniejszem rozporządzeniem, ulegnie karze aresztu do trzech miesięcy lub karze grzywny do 5000 złotych. Nadto można orzec konfiskatę zabytku na rzecz jednego z muzeów państwowych, a wrazie jeśli został on wywieziony zagranicę, należy orzec na rzecz Skarbu Państwa karę pieniężną, równającą się wartości wywiezionego zabytku.

Art. 41. Winny niedopuszczenia przedstawicieli władz konserwatorskich do wykonania czynności, przewidzianych w niniejszem rozporządzaniu, tudzież winny przeszkodzenia wykonaniu tych czynności — będzie karany aresztem do 4 tygodni lub grzywną do 1000 złotych.

Art. 42. W razie, gdy czyn, podlegający ukaraniu w myśl niniejszego rozporządzenia, jest zagrożony w innych przepisach karą surowszą, stosuje się te przepisy.

Art. 43. Do orzekania o przestępstwach, przewidzianych w niniejszem rozporządzeniu, powołane są sądy powiatowe (sądy pokoju).

Na obszarze mocy obowiązującej niemieckiego kodeksu z 1871 r. należy orzec zamiast aresztu ponad 6 tygodni — więzienie.

Na obszarze mocy obowiązującej austrjackiej ustawy postępowania karnego z 1873 r. można wnieść odwołanie niezależnie od przepisów §§ 283 i 464 p. k.

VII. Zabytki będące własnością państwa.

Art. 44. Sposób ochronienia przedmiotów zabytkowych, będących własnością Państwa, określi rozporządzenie Rady Ministrów.

VIII. Postanowienie przejściowe.

Art. 45. Przedmioty, uznane za zabytki na mocy przepisów poprzednich, podlegają opiece w myśl przepisów niniejszego rozporządzenia bez potrzeby stosowania art. 3.

IX. Postanowienie końcowe.

Art. 46. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Ministrowi Sprawiedliwości, każdemu z nich stosownie do właściwego zakresu działania.

Art. 47. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w 14 dni po dniu ogłoszenia.

Z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia tracą moc obowiązującą wszystkie przepisy, prawne, dotyczące opieki nad zabytkami.

Prezydent Rzeczypospolitej: Ignacy Mościcki
Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych: J. Piłsudski
Minister: K. Bartel

Minister Spraw Wewnętrznych:	Sławoj Składkowski
Minister Spraw Zagranicznych:	August Zalewski
Minister Skarbu:	C. Czechowicz
Minister Sprawiedliwości:	A. Meyszstowicz
Minister W. R. i O. P.:	Dr. Dobrucki
Minister Rolnictwa:	K. Niezabytowski
Minister Przemysłu i Handlu:	E. Kwiatkowski
Minister Komunikacji:	Romocki
Minister Robót Publ.:	Moraczewski
Minister Pracy i Opieki Społ.:	Dr. Jurkiewicz
Minister Reform Rolnych:	Witold Staniewicz

Ekonomiczne przesłanki do kombinowanych przedsiębiorstw przemysłu drzewnego.

(Ciąg dalszy.)

W niektórych okręgach może być celowem wykorzystanie części obladrów do wyróbki „sztaplówki", lecz ta produkcja jest bardzo prymitywną. Daje ona bowiem bardzo nieznaczny ekonomiczny efekt, chociaż otrzymuje się przez to większe ilościowe wykorzystanie obladrów, niż przy wyróbce czysto obciętych i na półobrzynanych, wyżej przez nas wymienionych sortymentów.

Zupełne wykorzystanie odpadków może nastąpić tylko przy wykorzystaniu ich w formie opału lub drogą chemicznej przeróbki tychże.

Axeld Oxolm*), dokładnie zbadawszy szwedzki i finlandzki przemysł drzewny przyszedł do wniosku, że w obecnym czasie tartak nie może dawać zysków bez pomysłowego i celowego zużytkowania masy drzewnej, i że koniecznem jest, przy teraźniejszych wysokich cenach surowca, całkiem wykorzystać drewno, otrzymywane w postaci odpadków; z tego też względu w ostatniem dziesięcioleciu widoczną jest wzmagająca się tendencja w przemyśle drzewnym do kombinowania zakładów mechanicznych z chemicznymi, przetwarzającymi drewno.

Tylko absolutne wykorzystanie odpadków przemysłu drzewnego, może znacznie wpłynąć na potanienie mater. tartych na tartakach.

W Finlandji, w obecnych czasach, zagadnieniu temu poświęca się specjalnie dużo uwagi. Obliczenia korzyści, wynikających z wykorzystania odpadków w Finlandji, przedstawione są następującymi przykładami.

Przy produkcji 1 std. materjałów tartych przeciętnie otrzymuje się 10 m. prz. odpadków, składających się z trocin, oflisów, obladrów itd. Z powyższej ilości odpadków, od 2 do 3 m przest. zużywa się na wytwarzanie energji do potrzeb tartaku, a od 6 do 7 metr. przest. zostaje niewykorzystanych. Jeżeli przyjmiemy jako przeciętną cenę 1 m przest. odpadków na 20 mk. fiń., to przy wykorzystaniu 6—7 m przest. odpadków, można zmniejszyć koszt 1 std. o 120—140 mk. fiń. co przy przeciętnej wartości 1 std. mater. tartych 2 200 fińsk. mk., daje od 5 do 6,5% oszczędności.

Powyższe obliczenie może być dokładniejsze w zależności od tego, do jakich celów wykorzystywane są odpadki.

Nie zastrzymując się na całym szeregu chemicznych przedsiębiorstw, wykorzystujących odpadki, rozpatrzymy na tem miejscu tylko możliwości wykorzystania odpadków w postaci opału i w formie surowca dla produkcji papierniczej.

Z wyżej podanego obliczenia, wziętego z finlandzkiej literatury fachowej widać, jak znaczne korzyści przynosi wykorzystanie surowca w każdym z dwuch podanych kierunków w warunkach pracy w Finlandji.

Przy większej, niż jeden milj. std., rocznej produkcji materjałów tartych w Finlandji, otrzymuje się rocznie 10 milj. m przest. odpadków, z których tylko część wykorzystuje się z pożytkiem.

Jeżeli wykorzystać odpadki na produkcję celulozy, to z 14 m przest. odpadków można otrzymać jedną jej tonę. Na wyprodukowanie jednej tony celulozy zużywa się 8 ton papierówki po 80 mk. za 1 tonę; wobec tego wartość 1 m przest. odpadków określa się na 45 marek. Jeżeli znowóż wykorzystać odpadki w postaci paliwa, to jednej tonie węgla kamiennego odpowiada 12 m przest. obrzynków lub 15 m przest. trocin, posiadających 55% wilgoci. Przy cenie tony węgla kamiennego, wynoszącej 240 marek, cena 1 m przest. obrzynków w charakterze paliwa wyrazi się 20 markami, a trocin — 15 mk.

*) Axel Odholm „Swedish Timber Industry" str. 101.

Należy przy tem wziąść pod uwagę to, że z tych 10 m przest., które przypadają na 1 std. materjałów tartych, 4 m przest. przypada na trociny, a 6 m przest. na obrzynki, które są zdatne do produkcji papierniczej.

Z tego też względu wartość odpadków, przy zużyciu obrzynków na produkcję celulozy, a trocin — na opał, wyraża się następującemi cyframi:

Przy współczesnych urządzeniach pił, ilość trocin zależną jest od ilości mieszczących się pił w ramach, grubości tych pił, oraz od danych ram, jakie z kolei zależne są od stanu rynku materjałów tartych, który jak wiadomo, w ostatnich 6—7 latach, objawia zwiększające się zainteresowanie na wąskie wymiary materjałów tartych do 7" szerokości i od 2" do 2 1/2" grubości.

Zwiększające się znaczenie materjałów drobnych jest jednym z poważnych czynników, mającym wpływ na zmniejszenie się użytecznego materjału przy tarciu i powodującym większą ilość odpadków; zupełnie jest bowiem zrozumiałe, że przy przecieraniu drewna na mniejsze wymiary, zwiększa się płaszczyzna przetarcia.

Jeżeli dla porównania weźmiemy np. deski o wymiarach 3" x 9" i 1" x 4 1/2", to desek pierwszego wymiaru pójdzie na 1 std. 880 bież. stóp, wówczas gdy — drugiego — 1,280 bież. st. na 1 stand., a ilość trocin, otrzymana z przetarcia pierwszego wymiaru jest o 1,875 razy mniejsza niż z przetarcia drugiego wymiaru.

Biorąc pod uwagę przewagę drobnych wymiarów w programach pracy tartaków w ostatnich latach, można śmiało twierdzić, że ilość trocin, pomimo stosowania cienkich pił, zwiększyła się przynajmniej o 1,5 do 2 razy w stosunku do tej ilości, jaką się otrzymywało przy przecieraniu zwykłych wymiarów piłami tejże grubości.

Jednocześnie zwiększyła się również ilość obladrów, a to wskutek przechodzenia z roku na rok do przecierania cieńszych kloców. Im mniejsze, a raczej ciensze są kloce, tym większą potrzebna jest ich ilość do wytarcia z nich 1 std. użyt. materjałów tartych i tym więcej jest oszwarów przy przejściu takich kloców przez ramę. Ma to również zastosowanie do oflisów, z tą tylko różnicą, że praktykowane z ostanie wypiłowywanie w dużym zakresie brusów — zmniejsza ilość tych ostatnich.

Odpadki, otrzymane od przetarcia drewna na duże wymiary, można częściowo poddać dalszej mechanicznej obróbce na tych samych tartakach, a to wyrabiając z nich cały szereg różnych drobnych sortymentów materjałów tartych. Tak dla celów eksportu jak i dla wewnętrznego rynku mogą być wyrabiane z oflisów i obladrów różne drobne wyroby, jak materjał skrzynkowy i beczkowy, specjalne listwy do zbijania skrzynek fornierowych i t. p.

Do wyrobu wszystkich tych sortymentów potrzebnem jest nieskomplikowane urządzenie, składające się z zwykłych okrągłych i pionowych pił.

Jednakowoż w tych wypadkach wymagana jest dość duża ilość robotników, a warunkiem zasadniczym racjonalnej organizacji tej produkcji jest należyta organizacja transportu obladrów i oflisów do odpowiednich miejsc przeznaczenia, jak również wyrobów i odpadków, otrzymywanych od przeróbki powyż. odpadków.

Trzeba przytem wziąść pod uwagę, że w praktyce nie wszystkie powyższe odpadki nadają się do dalszej przeróbki, a ze zdatnych do niej — zużytkowuje się nie więcej jak 25—30% na drobne wyroby. Przyjmując, że ogólna ilość obladrów stanowi około 25—30% zasadniczego przetarcia surowca, to w praktyce tylko 6—7% całego surowca w najlepszym wypadku może być wykorzystana do wyrobu drobnych sortymentów, reszta 18—25% wciąż jeszcze pozostanie jako nieużytki i do dalszej mechanicznej obróbki nie nadaje się.

(Ciąg dalszy nastąpi)

O modernizację techniczną naszych tartaków.

Dlatego, żeby materjał, wyprodukowany w tartaku przyniósł przedsiębiorcy odpowiedni zysk, nie wystarcza wyłącznie korzystny zakup surowca, jakkolwiek cena jego odgrywa w tym względzie nader poważną rolę, w grę bowiem wchodzi jeszcze cały szereg momentów procesu produkcji o charakterze czysto technicznym.

Istotnie, koszta własne wyrobionego materjału, głównie opierające się na wartości surowca, mogą zmniejszyć stopień uzależnienia się od ceny jego, jeżeli z kolei wzrasta ekonomizacja strony technicznej produkcji. Z tego wyłania się zagadnienie podniesienia racjonalizacji procesu wyróbki materjałów tartych do takiego poziomu, na jakim stanęły najnowsze zdobycze w dziedzinie ulepszenia maszyn i wogóle urządzeń tartacznych, dzięki czemu wydajność produkcji jest doprowadzona do maximum, oraz znacznie ograniczona zależność od siły fizycznej, tak drogiej i stosunkowo mało wydajnej.

Pomimo, że zagadnienie ekonomizacji produkcji w naszych tartakach nigdy nie schodziło z rzędu spraw aktualnych i któremu zawsze poświęca się wiele uwagi, mając na celu rozwój przemysłu drzewnego, to jednakowóż wprowadzenie ulepszeń technicznych w zakładach obróbczych postępuje w tempie bardzo powolnem.

Oczywiście byłoby zasadniczym błędem szukać przyczyny tego zjawiska przeważnie w niedostatecznem uświadomieniu tartacznictwa o koniecznej potrzebie modernizacji maszyn, jak wogóle o racjonalizacji całokształtu procesu przeróbki, bowiem doniosłość i niezmierne znaczenie dla strony ekonomicznej produkcji, wzrostu wydajności, mówi samo za siebie.

Jeżeli więc stwierdzono brak nowoczesnych urządzeń technicznych w naszych tartakach, to w pierwszym rzędzie jest tu powodem absolutny brak kapitałów inwestycyjnych, któreby zasadniczo mogły rozwiązać omawiany problem.

Z uwagi na intensywne dążenie przemysłu tartacznego w celu uzyskania dogodnych kredytów na zakup surowca oraz trudności z tem związane z racji pewnego ograniczenia rezerw pieniężnych w odnośnych instytucjach bankowych, kwestja otwarcia kredytów inwestycyjnych dla przemysłu tartacznego siłą faktów schodzi na drugi plan akcji, zmierzającej do poprawy ekonomicznego bytu naszych tartaków. Narazie więc tartacznictwo swe potrzeby inwestycyjne w miarę możności, musi realizować o własnych siłach. Trzeba pamiętać, że w bieżącym okresie, kiedy za surowiec tartaczny płaci się drogo, a materjał nawpółobrobiony nie tylko, że nie znajduje odpowiedniej lokaty tak na krajowych jak i na zagranicznych rynkach, lecz ceny nań kształtują się w nieproporcjonalnym stosunku do cen surowca, zagadnienie ekonomizacji produkcji nabiera wprost kolosalnego znaczenia.

Dlatego żeby ułatwić zabiegom, których zadaniem jest ujęcie w ramy normalnej proporcji cen surowca i materjałów tartych, jest rzeczą nieodzowną przyjąć nietylko jaknajdalej idące wytyczne ekonomizacji procesu przeróbki półfabrykatów z drogiego surowca, lecz na maszynach nowoczesnej konstrukcji przetrzeć materjał precyzyjnie według żądanych wymiarów, unikając przez to tych wad i braków, jakie obniżają jakość, a więc i ceny produkcji. W Skandynawji i Finlandji, gdzie przemysł tartaczny niepodzielnie odgrywa dominującą rolę w gospodarstwie społecznem, zagadnienie wciąż postępującej racjonalizacji procesu przeróbki, jest dewizą tamtejszego przemysłu, co zresztą w całej pełni uwidocznia się w rozwoju handlu należycie i ekonomicznie wyrobionymi materjałami tartymi. W Niemczech, jak wiadomo, naogół racjonalizacja produkcji przemysłu tartacznego dotarła do bardzo wysokich szczebli udoskonalenia i to nie koniecznie wskutek zastosowania tam maszyn tartacznych najnowszej konstrukcji, chociaż znaczenie roli tego czynnika w poruszanej sprawie jest każdemu znane, lecz niemniej z powodu umiejętnej organizacj pracy oraz odpowiedniej budowy samych zakładów, których liczba ostatnio wzrosła w związku z rozwojem konsumcji drewna w Niemczech.

U nas natomiast, pole realnego działania w tym kierunku posiada jeszcze szczupłe granice, atoli z drugiej strony wypada ujawnić, że rozwój myśli a z nią i czynnych udoskonaleń w dziedzinie techniki i organizacji pracy tartacznej, dokonywuje się chociaż powoli, to jednak stale.

Należy zaznaczyć, że wskutek braku odpowiednich ulepszeń technicznych w naszych tartakach poważną rolę odgrywa siła fizyczna, która pod wieloma względami jest nieekonomiczną i niezawsze wygodną.

Naturalnie, gdyby krajowe zakłady tartaczne były tak dalece zmechanizowane, że transport drewna okrągłego na plac, wyrzynanie go na kloce, podciąganie kloców do traków, odwożenie bali i desek z pod traków do pił tarczonych i wahadłowych, odbywało się za pomocą siły mechanicznej, w danym wypadku, — transporterów, natenczas wydajność zakładów zależałaby od wydajności li tylko maszyn i od umiejętnego kierownictwa w sposobie podziału pracy i przydziału ludzi do obsługi maszyn.

Jednakże w lwiej części technika naszych tartaków nie stoi jeszcze na takim poziomie, — poszczególne maszyny nie są połączone z sobą mechanicznie, co w rezultacie uzależnia wydajność zakładów od siły robotnika, t. zn. od większej lub mniejszej ich zdolności twórczej i pracowitości.

Ciągłość pracy ulega wahaniom, wskutek czego wydajność jej jest bardzo różna.

W końcu należy też wspomnieć o nieodpowiedniem rozmieszczeniu traków w zakładach, bowiem maszyny te ustawia się w jednej linji ponad wałem przenośni, co znowóż ujemnie wpływa na proces produkcji.

Ustawianie traków kompletami w szachownicę jest bodaj najwłaściwszem wskazaniem do usunięcia krzyżowania i cofania się materjałów.

Płytki ścienne glazurowe.

Letnie miesiące na rynku płytek ściennych glazurowych upłynęły pod znakiem dużego ożywienia w handlu; w porównaniu do r. ub. zapotrzebowanie rynku wewnętrznego na płytki glazurowe ścienne zwiększyło się w ciągu r. b. o 30%. Duży ruch zawdzięczać należy energicznemu wprowadzaniu w czyn przepisów sanitarnych, które nakazują n. p. w masarniach rzeźnickich wykładanie ścian płytkami glazurowemi itd. Następnie prócz zapotrzebowań dla różnych przedsiębiorstw handlowych prywatnych dużo zamówień otrzymali w r. b. hurtownicy ze strony instytucyj rządowych. Wraz ze zwrostem kultury płytki ścienne glazurowe są u nas coraz częściej stosowane w budownictwie.

Dopiero w ostatnich 2—3 miesiącach popyt na płytki ścienne zmalał w związku z dokonaniem już remontu domów, nakazanych czy to przez Komisarza Rządu, czy przez starostwa, oraz osłabianiem się znacznem rozwoju budownictwa w Polsce.

Na rynku znajduje się towar wyłącznie zagraniczny, ponieważ obecna pojemność rynku krajowego jest w każdym razie jeszczy zbyt szczupła, aby można było otworzyć u nas fabrykę, wymagających bardzo kosztownych instalacyj maszynowych. Wprawdzie w ciągu miesięcy letnich fabryka „Józefów" w Zagłębiu Dąbrowskiem zaczęła wyrabiać drobne ilości płytek ściennych glazurowych tytułem próby, jednakże towar ten nie mógł wytrzymać cenę konkurencji zagranicznej,

co zmusiło wspomnianą wytwórnię do przerwania rozpoczętej produkcji płytek ściennych.

Ponieważ w ciągu lata kupcy hurtownicy otrzymywali partje towaru ze znacznem opóźnieniem, do 30 dni, jedna z fabryk stołecznych zaczęła produkować towar, imitujący płytki ścienne, nie wypalane w ogniu, jak to ma miejsce przy płytkach ściennych glazurowych. Okazał on się jednak bardzo niepraktyczny w użyciu, gdyż ulega bardzo łatwo zniszczeniu i pod względem jakości zupełnie nie może konkurować z płytkami ściennemi glazurowemi, produkowanemi na gorąco.

Z towarów importowanych w dalszym ciągu największym popytem cieszył się towar z Czechosłowacji, jako stosunkowo najlepszy gatunkiem. Ponieważ Polska jest dość znacznym odbiorcą czeskich płytek glazurowych, fabrykanci czescy wobec dużego rozwoju w r. b. ruchu budowlanego w Czechosłowacji, a w związku z tem znacznego miejscowego popytu na płytki, zmuszeni byli ograniczyć eksport do innych krajów, aby obsłużyć rynek polski. Odbiło to się naturalnie na stronie finansowej zawieranych tranzakcyj, ponieważ hurtownicy nasi musieli niejednokrotnie płacić za towar Syndykatowi Czechosłowackiemu gotówką, albo nawet w częstych wypadkach wpłacali zaliczki gotówkowe, chcąc mieć pierwszeństwo przy otrzymywaniu towaru. Z innych wyrobów importujemy jeszcze płytki glazurowe holenderskie, francuskie i belgijskie. Producenci tych państw żądają również gotówki przy dostawach towaru, jeśli zaś dają krótkoterminowy kredyt wekslowy, odbija się to zaraz na jakości dostarczanego towaru, wobec czego kupcy, nasi chcąc mieć dobry towar, wolą z kredytów nie korzystać.

Między poszczególnymi producentami zagranicznymi płytek glazurowych istnieje dość znaczna konkurencja, co wpływa, iż towar zagraniczny po ostatniej zwyżce, lecz jedynie z powodu waloryzacji naszych ceł, utrzymał się na jednym poziomie.

Obecne ceny hurtowe płytek ściennych glazurowych białych wahają się w granicach od 21—23,85 zł za mtr kw loco magazyn hurtownika. Cena detaliczna jest zwykle wyższa od hurtowej od 1—2 zł na mtr kw.

Gdy hurtownicy zmuszeni są płacić za towar przeważnie gotówką, to bezpośrednim odbiorcom udzielają średnio kredytu wekslowego do 3 miesięcy, co przy dzisiejszym braku kapitału obrotowego jest bardzo uciążliwe dla kupiectwa.

Obecna wypłacalność odbiorców jest zupełnie niezadowalająca hurtowników, ponieważ zmuszeni są ci ostatni coraz więcej weksli od 3 miesięcy prolongować, albo te ulegają protestowi.

W związku z osłabieniem się popytu kupcy mają na składach wystarczające ilości towaru, różnych wymiarów i kolorów.

SPRAWOZDANIA HANDLOWE.

RYNKI KRAJOWE.

Wyniki sprzedaży drewna użytkowego i opałowego w nadleśnictwach państwowych.

Nadleśnictwo Państwowe Tworażnica D. L. P. Bydgoszcz.

Licytacja w dniu 14. września 1928 r.

Sosna	II-IV kl.	za m3	36.44	zł
„	szczapy opałowe	za mp.	7.16	„
„	wałki „	„	7.21	„

Licytacja w dniu 28. września 1928 r.

Brzoza	szczapy opałowe	za mp.	8.50	zł
Olcha	wałki „	„	7.50	„
„	„ „	„	7.50	„
Sosna	III-IV kl.	za m3	34.21	„
„	szczapy opałowe	za mp.	7.90	„
„	wałki „	„	7.03	„

Nadleśnictwo Państwowe Zielonka D. L. P. Poznań.

Licytacja w dniu 15. października 1928 r.

Dąb	IV kl.	za m3	60,00	zł
„	szczapy opałowe	za mp.	14.00	„
„	+ „ „	„	12.00	„
„	wałki „	„	12.00	„
Grob	szczapy „	„	15.00	„
Brzoza	„ „	„	15.00	„
Sosna	II kl.	za m3	55.31	„
„	III „	„	47.74	„
„	szczapy opałowe	za mp.	13.51	„
„	wałki „	„	11.02	„

Materjały budowlane. Firma „Impregnacja" notuje następujące ceny: Papa dachowa nr. 80 za 10 m. kw. zł 11.40, — nr. 100 zł 8,50, — nr. 125 zł 7, — 150 zł 6, — nr. 175 zł 5,40, — nr. 200 grubo piaskowa zł 5,25, — nr. 200 miałko piaskowa zł 4,75, papa izolacyjna za 1 m. kw. zł 2,50, smoła drzewna I gat. za 100 kg. netto zł 34, smoła żywicowa zł 40, — za 100 kg. netto. Lepnik za 100 kg. netto zł 34, — Karbolineum za 100 kg. netto zł 48.50, Cement za beczkę 180 kg. zł 22.50, Kreda za 100 kg. zł 8.90, wapna za 100 kg. loco wapienniki zł 5.20 gips murarski za worek 75 kg. zł 6.50, gips sztukatorski za worek 75 kg. zł 7.50. Trzcina za rolkę 20 kw. m. zł 4. Cegła zł 80 — 85 za 1000 sztuk, dachówka zł 17) za 1000 sztuk, gąsiory zł 1,20 za sztukę, cegła szamotowa

Notowania dewiz z dnia 20. października 1928 r.

Obsługa radjotelegraficzna P. A. T-icznej.

Dewiza	Stopa dyskont.	Parytet w zł	Notowania za	w Warszawie	Gdańsku	Berlinie	Londynie	Nowym Jorku	Paryżu	Pradze	Zurychu	Wiedniu
Warszawa . .	8	—	100 zł	—	57.90	47.15	43.25	11.25	—	—	58.25	79.91
Poznań . . .	8	—	100 zł	—	—	47.175	—	—	—	—	—	—
Gdańsk . . .	6	173,52	100 Gd. gld.	—	—	81.32	—	—	—	—	—	—
Berlin	7	212,34	100 R. M.	—	122.994	—	20.365	23.81	—	—	123.78	169.19
Belgja	4	123,94	100 belg.	—	—	58.29	34.893	13.90	—	—	72.21	98.73
Bukareszt . .	6	172,—	100 l.	—	—	2.534	805	0.61	—	—	3.14	4.28
Budapeszt . .	6	155,90	100 pengo	—	—	73.12	27.82	17.50	—	—	90.58	123.85
Holandja . . .	4½	358,31	100 gld. hol.	357.45	—	168.14	12.09.81	40.09	—	—	208.30	284.76
Kopenhaga . .	5	238,88	100 k. d.	—	—	111.84	18.191	26.66	—	—	138.55	189.35
Londyn . . .	4½	43,38	1 funt szterl.	43.24	25 01	20.344	—	4.84	—	—	25.20	34.46
Nowy York . .	5	8,9141	1 dolar	8.90	—	4.19.60	4.84.93	—	—	—	5.19.60	710.25
Paryż	3½	172,—	100 fr. franc.	34 83	—	16.31	124.19	3.90	—	—	20.29	27.73
Praga	5	180,62	100 k. cz.	26.42	—	12.43	163.62	2.96	—	—	15.40	21.04
Rzym	5½	172,—	100 l.	46 72	—	21.970	92.57	5.24	—	—	27.22	37.22
Szwajcarja . .	3½	172,—	100 fr.szwajc.	171.59	—	80.72	25.198	19.24	—	—	—	136.68
Sztokholm . .	4½	238,88	100 k. szw.	—	—	112.09	18.147	26.72	—	—	138.90	189.85
Wiedeń . . .	6½	125,43	100 szyling.	125.31	—	58.965	34.51	14.10	—	—	73.02	—

ang. zł 0,42 za 1 sztukę. Papiaki za 16 kg. zł 21,50, trzciniaki zł 20,50 za 16 kg. Splisy zł 5 zł 1000 sztuk. Z powodu braku gotówki obroty małe.

Cement. Ceny hurtowne loco Bydgoszcz. Rury o przekroju 100 mm zł 2,50, — 125 mm zł 2,75, — 150 mm zł 5,25, — 200 mm zł 4, — 250 mm zł 5,50, — 300 mm zł 7, — 350 mm zł 8,50, — 400 zł 10, — 500 mm zł 13,75, — 600 mm zł 18,25, — 700 mm zł 22,50, — 800 mm zł 26,50, — 900 mm zł 31, — 1000 mm zł 36. Zapotrzebowanie dostateczne.

Parkiety. Ceny hurtowe loco Bydgoszcz za 1 m. kw. Parkiety eksportowe 7 szyling. Parkiety krajowe I kl. zł 13,50 — 14,50. Parkiety krajowe I kl. wraz z położeniem (t. j. robocizną) zł 18. Parkiety krajowe II kl. wraz z położeniem zł 16. Tendencja mocna. Popyt na parkiety duży.

Notowania oficjalnej Giełdy Zbożowej w Poznaniu:

Cena za 100 kg. netto franco stacja załad., ładunki całowagonowe, dostawa natychmiastowa.

dnia 19. 10. 1928 r., na żyto: 34.50—35.10 zł.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

KOMUNIKAT

Związku Przemysłowców Drzewnych w Poznaniu.

Zwyczajne Zebranie Związku Przemysłowców Drzewnych w Poznaniu odbędzie

się w środę dnia 31 października 1928 r.

punktualnie o godz. 15-ej w lokalu Strzechy Budowniczych Poznań, ul. Sew. Mielżyńskiego 23. I. ptr., na które podpisany Zarząd zaprasza wszystkich członków Związku i przemysłowców drzewnych dotychczas niezrzeszonych. **Referaty na temat spraw aktualnych wygłoszą PP. Aleksander Dąbrowski, prezes Rady Naczelnej Związków Drzewnych w Polsce oraz Witold Czerwiński, Dyrektor Rady Naczelnej.**

Zarząd:

(—) Bystrzycki, Prezes **(—) Potoczny,** sekretarz **(—) Paetz,** skarbnik

KOMUNIKAT

Zarząd Wielkopolskiego Związku Myśliwych poszukuje dla kilku swych członków, dobrze poleconych i wykwalifikowanych leśników oraz dobrych hodowców zwierzyny, posad. Łaskawe zgłoszenia prosimy skierować do sekretarjatu Wielkopolskiego Związku Myśliwych w Poznaniu ul. 27 Grudnia 19 w podwórzu I. p.

Argentyna. Jednym z większych drzewnych rynków zbytu na kontynencie Nowego Świata jest Argyntyna, dokąd europejscy eksporterzy drzewni wysyłają dosyć znaczne transporty drewna. Ogólny argentyński import drewna (okrągłe, tarte, mat. heblowany) wynosił w roku 1927 około 1 milj. metr. szer, wortości 29 mil. dollarów, 84 proc. tej ilości przypada na miękki mat. tarty i kantówkę i tylko 16 proc. — na drzewo twarde, przeważnie południ.-amerykańskiego pochodzenia. Import fornierów w 1927 r. wynosił w wartości pieniężnej ca. 3 milj. dol. Jako główni dostawcy były kraje: Finlandja, Polska i Rosja. Ze St. Zj. A. G. w 1927 r. przywieziono 950 tys. beczek do wina, wobec 1.234 tys. szt. w 1926 r.

RÓŻNE.

ULGI DLA ZWIEDZAJĄCYCH WYSTAWĘ KRAJOWĄ.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej okólnikiem nr. K. III. C. 1523/28, wydanym do wszystkich pozaeuropejskich poselstw oraz urzędów konsularnych R. P., zarządziło, aby względem osób, co do których urząd konsularny ma przeświadczenie, że udają się na Powszechną Wystawę Krajową w Poznaniu, stosowano ulgi w opłatach konsularnych, a mianowicie udzielano obywatelom cudzieziemskim wiz oraz polskich paszportów za zwolnieniem od opłat konsularnych.

KALENDARZ TERMINOWY

SPRZEDAŻY DREWNA ZARZĄDÓW LEŚNYCH,

ogłaszających swe sprzedaże w Rynku Drzewnym.

S. = Submisja
L. = Licytacja
W. = Z wolnej ręki

Termin dnia	Termin godz.	Miejscowość (lokal sprzedaży)	w. = Województwo d. = Dyrekcja Lasów Państw.	Rodzaj drewna	klasa	Dłużyce sztuk	Dłużyce m3	Kopalniaki i inne użytkowe m3	Kopalniaki i inne użytkowe mp.	Drewno opałowe mp.	Bliższe szczeg. W R.D. Nr.	Bliższe szczeg. ogłoszenie Nr.	Rodz. sprz.	Uwagi
25. X. 28.	11^{00}	P. N. Lutówko (kancelarja)	d.- bydgoska	dąb			276,82				116	1290	S	
	11^{00}	P. N. Lubichowo (kancelarja)	d. - toruńska	sosna	I-IV	1092	795,57				116	1293	S	w tem sosn. † 67,29 m3
26. X. 28.	11^{00}	P. N. Gołąbek (kancelarja)	d.- bydgoska	sosna	I-III			479,89			113	1257	S	
	11^{00}	P. N. Mirachowo (kancelarja)	d. - toruńska	świerk	II-IV	691	214,32							
				brzoza	I-IV	253	91,18				117	1296	S	
29. X. 28.	10^{00}	Mag. m. Ostrowi Mazowieckiej (kancelarja)	w. - białost.				1000,—				118	1302	S	
	14^{30}	Nadleśn. Konradów (kancelarja)	w. - pozn.	brzoza		2087	1830,—							
				świerk		297	400,—							
				jodła		56	70,—							
				sosna				200,—			114	1275	S	
30. X. 28.	12^{00}	P. N. Promno (kancelarja)	d. - pozn.	sosna				3657,88			117	1301	S	w tem † 969,27 m3
	12^{00}	Mag. m. Ostrowi Mazowieckiej (kancelarja)	w. - biłost.				1000,—				118	1302	L	
2. XI. 28.		P. N. Cierpiszewo (kancelarja)	d.- bydgoska								114	1277	S	na chróst
		D. L. P. w Wilnie (kancelarja)	d. - wilno	świerk					40000		116	1287	S	
		D. L. P. w Wilnie (kancelarja)	d. - wilno	sosna				10000			116	1288	S	

Redaktor odpowiedzialny za dział Rynku Budowlanego inż. Marjan Andrzejewski, za dział Rynku Drzewnego, ogłoszeń i administrację wydawnictwa Edmund Bartz.

Państwowe Nadleśnictwo Leszyce,

poczta i stacja kol. Nowawieś-Wielka, pow. Bydgoszcz,

sprzeda w drodze submisji w dniu 2 listopada br. budulec i kopalniaki sosnowe. (Zrąb z września 1928, — pod budowę kolei Inowrocław—Bydgoszcz—Gdynia).

Los 1. Leśnictwo Dobromierz, oddz. 147a, 171 sztuk dłużyc — 160.25 m3, w tem I kl. 18.48 m3, II kl. 71.83, III kl. 62, IV kl. 7.94 m3.

Los 2. Leśnictwo Dobromierz, oddz. 169a, 198 sztuk dłużyc — 136.53 m3, w tem I kl. 4.85 m3, II kl. 27.68, III kl. 83.32, IV kl. 19.68 m3.

Los 3. Leśnictwo Dobromierz, oddz. 178a, 224 sztuk dłużyc — 145.84 m3, w tem II kl. 23.77 m3, III kl. 88.27, IV kl. 33.80 m3.

Los. 4. Leśnictwo Dobromierz, oddz. 197a, 198a, 268 sztuk dłużyc — 193.77 m3, w tem I kl. 4.32 m3, II kl. 38.57, III kl. 148.40, IV kl. 2.48 m3.

Los 5. Leśnictwo Dobromierz, oddz. 197a, 205 sztuk **kopalniaków** — 57.24 m3, w tem I kl. 51.06 m3, II kl. 6.18 m3. Odległość do stacji kolejowej 4—8 klm.

Pisemne oferty z napisem **„Submisja"** w zalakowanych kopertach należy nadesłać do Nadleśnictwa Leszyce do dnia **2 listopada 1928 r.** godz. 11-tej poczem nastąpi otwarcie ofert w obecności ewentl. przybyłych oferentów. Przetarg odbędzie się na obowiązujących warunkach sprzedaży wyrobionego drewna w drodze pisemnego przetargu (submisja), które są do przejrzenia w Dyr. Lasów Państw. w Bydgoszczy i w Nadleśnictwie.

Zatwierdzenie ofert zastrzega się Dyrekcji Lasów Państw. w Bydgoszczy. Oferty nie odpowiadające warunkom nie będą uwzględnione.

1316 **Nadleśniczy Państwowy.**

Odwołuje się submisję

w Nadleśnictwie Państw. Lubichowo

wyznaczoną na dzień 25. bm.

1314 **Państwowy Nadleśniczy.**

POD GDYNIĄ

1318

z parcelacji sprzedam

młyn wodny,
masywny, 4-ropiętrowy, z tartakiem i urządzeniem do wytwarzania siły elektrycznej, zdatny także do wszelkiego innego przedsiębiorstwa,

stajnię
masywną, na dźwigarach, 20/27 mk. zdatną także do wszelkich innych przedsiębiorstw,

dom mieszkalny
o 12 i 6 pokojach, rozmaite stodoły, spichrze itd.,

parcele fabryczne
tuż przy dworcu i z możnością urządzenia bocznicy kolejowej,

parcele osadnicze.

Kühl — Rumja, pow. morski.

Tartacznik-brakarz

1315

obeznany dokładnie z manipulacją tartaczną i brakarstwem, wszelkiem materjałem tartym i okrągłym na eksport i potrzeb krajowych, może prowadzić mały tartak **poszukuje posady** najchętniej na rozjazdy. Zgłosz. **A. Seitner,** p. Szczakowa.

Kupuję

topole okrągłe

w mniejszych i większych partjach. Zgłoszenia do Administr. Rynku Drzewnego pod **938.**

Zawiadomienie o przetargu.

1321

I Okręgowe Szefostwo Budownictwa w Warszawie ul. Przejazd 15 przypomina, iż przetarg na oczyszczenie z zarośli i drzew terenu poligonu art. w Rembertowie ogłoszony został w „Polsce Zbrojnej" Nr. 291 z dn. 19/X i „Epoce" 290 z dn. 19/X i odbędzie się 29. X. 1928 r.

Szef Budownictwa O. K. I.

Nadleśnictwo Państw. Osiek

pocz. Rojewice, pow. Inowrocław, stacja kol. Przyłubie Krainskie, ,stacja załadowania, bocznica Blok-Wodek (Cierpice)

1317

sprzeda w drodze pisemnego przetargu (submisji) dnia **30. X. 28** następujące drewno sosnowe z cięć roku gospodarczego 1927/28:

A. DŁUŻYCE.

Los 1. Leśn. Osiek, oddział 71, 19a, 20a: 139 sztuk 142.85 m3 (I — 17.15, II — 70.83, III — 46.99, IV — 7.88).

Los 2. Leśn. Osiek (17b, 18a, 19a, 41, 68a, 69, 72): 138 sztuk 145.10 m3 (I — 27.83, II — 52.39, III — 59,23, IV — 5.65).

Los 3. Leśn. Grodzyna (239a, 240a, 241a): 162 szt. 74.99 m3 (II — 3.25, III — 71.74).

B. KOPALNIAKI.

Los 4. Leśn. Chojnaty (114): 545 szt. 83.95 m3 (I — 39.73, II — 38.21, III — 6,01).

Los 5. Leśn. Chojnaty (79b, 77b, 82Ba, 83b, 114, 115, 120c): 2475 szt. 325.23 m3 (I — 118.72, II — 177.55, III — 28.96).

Los 6. Leśn. Chojnaty (145, 146, 147, 151c, 116ab): 8994 szt. 876,62 m3 (I — 232.19, II — 454.86, (III — 189.57).

Los 7. Leśn. Chojnaty (148ab, 150ab): 5523 szt. 620.42 m3 (I — 227.04, II — 293.83, III — 99.55).

Los 8. Leśn. Chojnaty (82ABa, 84Aa, 144, 149c): 4135 szt. 326.21 m3 (I — 55.75, II — 182.94, III — 87.52).

Los 9. Leśn. Grodzyna (239a, 240a): 891 szt. 138.83 m3 (I — 76.53, II — 56.94, III — 5.36).

Los 10. Leśn. Grodzyna (240a): 12175 szt. 1374.33 m3 (I — 495.49, II — 742.89, III — 135.95).

Los 11. Leśn. Grodzyna (241a): 9727 sztuk 995.28 m3 (I — 280.33, II — 566.02, III — 148.93).

C. WAŁKI

2,5 m długości ponad 14 cm.

Los 12. Leśn. Chojnaty (po całym lesie): 191.25 mp.
Los 13. Leśn. Grodzyna (240a, 241a): 45 mp.

D. WAŁKI

2,5 m długości od 7 do 14 cm.

Los 14. Leśn. Osiek (po całym lesie): 302.5 mp.
Los 15. Leśn. Chojnaty (po całym lesie): 145 mp.
Los 16. Leśn. Grodzyna (223, 240a, 241a): 95 mp.
Los 17. Leśn. Lesisko (38B): 100 mp.

E. WAŁKI

2 m długości 7—14 cm średnicy

Los 18. Leśn. Osiek (37 mp.) Leśn. Chojnaty (39 mp). Razem 76 mp.

F. DRĄGI

Los 19. Leśn. Chojnaty (114, 115): 230 sztuk drągów (I — 30, II — 100, III — 100) o masie 11.70 m3.

Odległość od stacji załadowania:
3—5 km. Losy 10, 11, 16.
5—7 „ „ 1 do 4, 9, 13.
7—9 „ „ 5, 6, 7, 8.

Pisemne oferty z napisem „Submisja" w zalakowanych kopertach, należy nadesłać do Nadleśnictwa do dnia **30. X. 28.** godz 13. poczem nastąpi otwarcie ofert o godz. 13[15] w obecności ewentl. przybyłych oferentów.

Przetarg odbędzie się na obowiązujących warunkach sprzedaży wyrobionego drewna, które są do przejrzenia w Dyrekcji Lasów Państw. w Bydgoszczy oraz w Nadleśnictwie.

Oferty, nieodpowiadające warunkom, nie będą uwzględnione.

Nadleśniczy.

C. ALBRECHT

BYDGOSZCZ
Kordeckiego 28. Tel. 347.

Handel drzewny
kupuje i sprzedaje
wszelkie gat. drzewa użytk.
załatwia wszelkie tranzakcje w zakres handlu drzewem oraz lasami wchodzące. 1320

20 m/m szalówka

korzystnie do oddania (wagonami).
Kupię każdą ilość
szczap I kl.
Zgł. pod Nr. **1319** do R. D.

Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu

ul. Gołębia 1

ogłasza, iż **w roku gosp. 1928/9** posiadać będzie niżej podane ilości drewna w stanie wyrobionym do sprzedaży hurtowej loco las w drodze przetargów publicznych.

Liczba porządkowa	Nadleśnictwo	UŻYTKOWE: dąb: dłużyce i kłody m³	dąb: szczapy i wałki mp	inne twarde liściaste: dłużyce i kłody m³	inne twarde liściaste: szczapy i wałki mp	sosna: dłużyce i kłody m³	sosna: kopalniak m³	sosna: szczapy i wałki mp	Opałowe (szczapy i wałki): twarde mp	Opałowe (szczapy i wałki): sosna i inne miękkie mp	Przypuszczalny czas sprzedaży, miesiąc: 1928 r.	Przypuszczalny czas sprzedaży, miesiąc: 1929 r.	Uwagi
1	Wanda	—	—	—	—	3,300	550	—	—	—	XII	I—II	
2	Wielowieś	—	—	—	—	4,200	—	—	—	—	XII	I—II	
3	Rychtal	910	—	—	—	4,200	—	—	—	—	XII	—	
4	Świeca	—	—	—	—	2,500	—	—	—	—	XII	I	
5	Gliśnica	2,500	200	—	—	6,000	—	—	—	1,000	XII	I	dąb, sosna do II.
6	Jasnepole	3,500	100	450*	—	400	—	—	2,000	—	XII	I	*200 m³ buk—250 m³ grab
7	Leszno (Zegrowo)	200	—	—	—	5,400		—	—	—	XII	I—II	dąb I. 29 r.
8	Włoszakowice	30	—	—	—	1,500	800	—	200	1,000	—	I—II	
9	Czeszewo	280	—	—	—	2,050	—	—	—	—	—	I—II	
10	Mosina	—	—	—	—	5,000	—	—	—	—	—	I—II	
11	Mochy	940	—	—	—	3,950	950	—	400	—	XI—XII	I—II	
12	Bolewice	450	—	100*	—	4,000	700	—	—	—	XII	I	*buk
13	Zielonka	2,000	—	—	—	4,640	1,000	—	—	—	XII	I	
14	Kąty	1,350	—	1,780*	40	7,000	1,300	30	—	—	XII	I—IV	*buk, grab, olsza
15	Oborniki	—	—	—	—	11,500	2,300	—	—	6,000	XII	I—III	
16	Boruszynek	—	—	—	—	3,000	700	—	—	1,800	—	I—III	
17	Durowo	600	—	60*	400**	1,200	—	—	400	—	XII	I	*brzoza — **osza
18	Wronki	—	—	—	—	250	500	—	—	25 000	—	I	
19	Bucharzewo	—	—	—	—	—	—	—	—	80,000	XI—XII	I—III	
20	Sieraków	—	—	—	—	1,240	—	—	—	40,000	XII	—	opał do II. 29 r.
21	Międzychód	—	—	—	—	1,500	510	—	—	32,000	XII	—	d-tto
22	Drawsko	—	—	—	—	6,300	5,500	500	—	66,000	XI—XII	I—II	
23	Potrzebowice	—	—	—	—	400	—	500	—	—	XII	I—III	
24	Promno	—	—	—	—	1,080	15,200	—	—	9,700	XI—XII	I—VI	
25	Podanin	300	100	—	—	4,500	2,760	—	80	2,500	XII	I—II	opał do IV. 29 r.
26	Margonin wieś	—	—	—	—	280	570	—	—	16,500	XII	I—II	
27	Gołąbki	300	—	—	—	12,000	—	—	—	—	XII	I—II	
28	Szczepanowo	200	—	—	—	5,600	—	—	—	—	XII	I	
29	Skorzęcin	1,000	—	—	—	8,100	—	—	—	—	—	I—II	
30	Miradz	1,680	—	—	—	7,400	—	—	—	—	XII	I—II	
		16,510	400	2,390	440	118,490	33,340	1,030	3,080	281,500			

Bliższych informacyj udziela Dyrekcja — ref. handlowy względnie odnośne Nadleśnictwo.

1312 **Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu.**

Czcionkami Drukarni Rynku Drzewnego T. z o. p. Poznań ulica Wielkie Garbary nr. 20.